

NU

VOOR EEN BETER
NEDERLAND

EERSTE EDITIE
FEBRUARI
2008

AGNES KANT:
“THUISZORG WORDT
UITGEKLEED”

JAN MARIJNISSEN:
“’T BESTE KOMT NOG”

DE HALVE FILES
VAN EMILE ROEMER

OVERHEID
VERSPILT VELE
ICT-MILJARDEN
ZIET ARDA GERKENS

OP
POSITIE
SP. VOOR EEN BETER
NEDERLAND

**COLUMN VAN
HENK VAN GERVEN**
huisarts en Tweede Kamerlid

VERKILDE ZORG

Mevrouw Telkamp is net lid geworden van de Algemene Nederlandse Bond van Ouderen (ANBO). Waarom? Omdat ze vijftig is? Of veel op heeft met de ANBO? Nee, ze kon er geld mee verdienen dankzij de nieuwe zorgverzekeringswet en de invoering van de marktwerking en concurrentie in de zorg. Dat gaat als volgt. Het ANBO-lidmaatschap kost haar 1,92 euro per maand. Met haar hele gezin, man, vrouw en drie kinderen kan ze dan vijf procent korting krijgen op de verplichte premie voor de basisziektekostenverzekering van 90,75 euro per maand. Dat scheelt maar liefst 22,68 euro.

Ze studeert verder op de aanvullende ziektekostenverzekering. Deze is niet verplicht. De ziektekostenverzekeraar heeft het aanvullende pakket in 2008 behoorlijk uitgekleeft. Werden eerst de eigen bijdragen voor geneesmiddelen volledig vergoed, nu nog maar voor veertig procent. De vergoeding voor orthodontie gaat terug van tachtig naar vijftig procent, terwijl de premies stijgen. Ze heeft nog enkele spaarcenten op de bank en het gezin is gezond, dus ze denkt: *laat die aanvullende verzekering maar zitten*. Dat scheelt weer zeventig euro premie per maand.

Als het meezit bespaar ik wel zo'n duizend euro per jaar, denkt mevrouw Telkamp 's avonds tevreden bij het naar bed gaan.

Mevrouw Jansen is al lang lid van de ANBO. Samen sta je nu eenmaal sterker, had haar moeder haar al geleerd. Op haar vijftigste is ze meteen lid geworden. Ze staat er alleen voor, ontvangt een minimumuitkering en heeft chronische spierklachten. Ze krijgt ook de vijf procent korting op de basispremie, maar bij het lezen van de aanvullende verzekeringsvoorwaarden slaat haar de schrik om het hart. Werd fysiotherapie eerst volledig vergoed, nu krijgt ze nog maar twaalf behandelingen per jaar terug betaald! De aanvullende verzekering stoppen kan niet, want ze heeft de fysiotherapie nodig.

Als het tegenzit, gaat het me honderden euro's extra kosten dit jaar, denkt mevrouw Jansen 's avonds zorgelijk bij het naar bed gaan.

Dokter Bakker heeft zijn zoveelste brief geschreven naar zijn ziektekostenverzekeraar en het ministerie. Al jarenlang vecht hij voor het behoud van zijn kleinschalige dienstenstructuur. Met enkele collega's doet hij op traditionele wijze dienst. Hij ziet niks in de grootschalige huisartsenposten die de zorg in de avonden, nachten en weekenden minder bereikbaar en onpersoonlijker hebben gemaakt. Maar de overheid bevoordeelt de grootschalige huisartsenposten. Hoewel zijn diensten door de patiënten zeer worden gewaardeerd, krijgt dokter Bakker tegenwoordig een veel lagere vergoeding.

Zo wordt de kleinschalige persoonlijke, huisartsenzorg de nek omgedraaid, denkt dokter Bakker 's avonds verontrust bij het naar bed gaan.

Het bovenstaande komt door de marktwerking, concurrentie en schaalvergroting in de zorg. De solidariteit tussen gezonden en ongezonden wordt doorbroken. Wie gezond is kan kiezen om minder te betalen en wie ziek is betaalt letterlijk de rekening. En de zorg wordt steeds grootschaliger en onpersoonlijker. Zou de overheid niet zuiniger moeten zijn op artsen die hun werk nog steeds als een roeping beschouwen en niet als een gewone baan van acht tot vijf?

Hoe kunnen we de gezondheidszorg goed en bereikbaar houden? Niet door marktwerking en concurrentie. Waarom niet gewoon één ziektekostenverzekering voor iedereen met één premie naar draagkracht? Met één pakket waarin alle medisch noodzakelijke en maatschappelijke gewenste zorg wordt vergoed? Dan zijn dure aanvullende verzekeringen niet meer nodig. En waarom geven we geen kleinschaligheidsbonus aan de werkers in de zorg die persoonlijke zorg op maat willen bieden? Dan hoeft mevrouw Telkamp niet meer te rekenen, kan mevrouw Jansen rustig slapen, en hoeft dokter Bakker geen brieven meer te schrijven. De zorg wordt inderdaad beter met solidariteit en kleinschaligheid.

Leonie van Tongeren (20) uit Nijkerk prijkt trots op de cover van NU. Ze werkt parttime bij een onderzoeksbureau, maar overweegt om weer een studie tot lerares op te pakken. Daarnaast is ze een actief bestuurslid van ROOD, de jongerenafdeling van de SP.

Waarom de SP?

“Omdat ik twee jaar geleden ontdekte dat de SP de enige partij is die belangrijk vindt wat ik ook vind. Ik maak me er bijvoorbeeld kwaad over dat grote groepen mensen stoicijs ontkennen dat er armoede in Nederland is. Terwijl er honderdduizenden kinderen moeten opgroeien onder de armoedegrens.”

COVER MODEL

Hobby's?

“Muziek luisteren, heel breed van Stef Bos tot het Australische bandje *Cat Empire*. Daarnaast vind ik het leuk om te schrijven, een boek te lezen, naar de bios te gaan of gezellig in de kroeg te zitten.”

Hoe vond je het poseren?

“Erg leuk. Alleen had ik er geen idee van dat er één driekwart miljoen miljoen kranten met mij op de voorkant zouden worden gedrukt. Maar goed, daar hebben dan nog een hoop mensen plezier van, die kunnen allemaal snorretjes en brilletjes op mijn gezicht tekenen.”

SP. TEEVEE

In **Jan en alleman** nemen regisseur Theo Uittenbogaard en Jan Marijnissen samen de staat van land onder de loop. In de dertig minuten durende film treffen Marijnissen en Uittenbogaard mensen die vertellen wat er mis gaat en hoe het beter kan. We maken onder andere kennis met een boze VMBO-docent, die botst op bureaucratie en daarom geen beeldend onderwijs kan geven. Ook zien we een arbeidsongeschikte tegelzetter, die zijn vrouw elke maand nutteloze sollicitatiebrieven moet laten schrijven. Bekijk hem op: www.sp.nl/janenalleman

Steun Afghanistan, Stop de Oorlog.

Bob Fosko vraagt Nederlanders op straat wat we nu precies in Uruzgan doen, en of we daar moeten blijven.

Een betere toekomst voor schoonmakers.

Volg SP-Kamerlid Sadet Karabulut die samen met de FNV actie voert op Schiphol voor een betere CAO voor schoonmakers.

De zorg is geen markt.

De SP voert samen met zorgverleners en zorgontvangers regelmatig actie tegen de afbraak van de zorg. Kijk naar Agnes Kant, die mensen uit de praktijk aan het woord laat. Meer informatie www.zorggeenmarkt.nl

Kijk op het speciale SP-TV Kanaal www.sp.nl/tv/

ARDA GERKENS WIL PARLEMENTAIR ONDERZOEK

De rijksoverheid blijkt al tien jaar kapitalen te verspillen aan informatie- en communicatie technologie (ICT). SP-Kamerlid Arda Gerkens schudde Den Haag wakker om de verkwisting te stoppen. Ze ijvert voor een streng parlementair onderzoek naar de miljarden weggegooid geld.

“ICT-hoogleraar Chris Verhoef heeft becijferd dat er elk jaar vier à zes miljard over de balk gaat. En dat al vanaf 1998, dus er is minstens 40 miljard foetsie. Weet je wat je daar mee kunt doen? Er is geld nodig voor gezondheidszorg, leraren, politie, kinderopvang.” Arda Gerkens, woordvoester ICT in de Tweede Kamer, heeft geen kort lontje en houdt zich graag bij cijfers en feiten. Maar als ze zich realiseert dat er al minstens 1000 x 40 miljoen euro door het putje is gegaan... pfff! Afgelopen zomer verschenen er berichten dat de overheid jaarlijks blundert met automatiseringsprojecten. Gerkens veerde gelijk op en

KRANT VOOR EEN BETER NEDERLAND

WAAROM NU?

Waarom Nu? Omdat wij ook buiten verkiezings-tijd onze anderhalf miljoen kiezers en de mensen die dat een volgende keer gaan doen, willen informeren wat de SP doet voor een beter Nederland. In deze NU reportages over het werk van onze bevlogen Kamerleden Agnes Kant, Arda Gerkens en Emile Roemer. Een boeiend interview met Jan Marijnissen. Harry van Bommel stelt dat we Afganistan wel willen steunen, maar dat oorlog voeren daar de mensen niet helpt. En Harry's open brief aan Balkenende over Europa. Scherpe columns over de zorg en het onderwijs in deze gratis krant met een oplage van 1.750.000 exemplaren, die we een paar maal per jaar gaan uitgeven. Het dagelijks politieke nieuws, analyses en achtergrondartikelen kunt u natuurlijk heet van de naald volgen op onze vernieuwde website WWW.SP.NL Een must voor wie de linkse politiek echt wil blijven volgen.

In de NU-artikelen tonen we als SP onze ideeën

over een menselijker en socialer Nederland. Een land waar we goed voor onze zieken en ouderen zorgen, een land met het beste onderwijs voor iedereen. Een land waar het vervoer goed geregeld is en ambtenaren weer gewoon dienstbaar zijn aan de burgers.

Waarom NU? Omdat na de lange periode van verkennen en aarzelen steeds duidelijker blijkt dat we van het kabinet Balkenende-Bos erg weinig te verwachten hebben. Daar kunnen onze politie-agenten, scholieren, studenten, ontslagen werknemers, zieken en ouderen over meepraten.

We laten NU zien dat het ook anders en beter kan.

DAAROM NU.

ICT-GEBLUNDER KOST STAAT VELE MILJARDEN

vroeg een spoeddebat aan. Er zouden miljarden worden betaald voor systemen die gebrekkig werken, nooit worden gebruikt of onvolledig worden afgeleverd. Kon dat waar zijn? Verkwiste geldbedragen met negen nullen, dat kon toch niet?! Gerkens vroeg de Algemene Rekenkamer om erin te duiken. En nu wil ze ook een parlementair onderzoek.

Als voorbeeld van een financiële automatiseringsramp noemt ze P-Direct: "Dat systeem moest de

salarisadministratie voor alle ministeries stroomlijnen. Maar ja, elk departement heeft eigen arbeidsvoorwaarden. De procedures en cijfers waren niet op één lijn te krijgen. Dus het project mislukte. Maar in plaats van te stoppen werd er doorgemodderd. Schade: 100 miljoen euro. En bij het ministerie van VROM gebeurde iets vergelijkbaars. Het systeem VIDI moest alle archieven digitaliseren. In het na-jaar werd er nog gezegd dat alles op rolletjes liep, maar drie weken

later las ik in de krant dat het project was mislukt. Het niet willen toegeven dat projecten slecht lopen, kost jaarlijks miljoenen." Chris Verhoef is hoogleraar ICT aan de Vrije Universiteit. Volgens hem verspilte de overheid jaarlijks vier à zes miljard in automatisering. Hij zei tegen de ICT-woordvoester van de SP: "Arda, als een bedrijf een project van 100 miljoen euro ziet mislukken, is het doorgaans failliet. Daarom voeren ondernemingen zulke plannen in tien stappen

van 10 miljoen uit. De overheid geeft aan ICT het dubbele uit voor de helft aan rendement ten opzichte van het bedrijfsleven." Dus: voor hetzelfde resultaat betaalt de overheid vier keer zoveel als bedrijven...

En dat weet de ICT-wereld al lang. Want wat denkt u? Gerkens krijgt mail van medewerkers uit de ICT-sector die melden dat hun werkgevers expres hogere offertes en rekeningen aan de overheid sturen, omdat die toch van toeten noch blazen weet! Vanzelfsprekend laat het Kamerlid deze getuigen straks graag bijdragen aan het parlementair onderzoek.

Gebrek aan verstand van zaken onder politici en ambtenaren is Arda Gerkens een doorn in het oog: "Weet je dat er hoge ambtenaren zijn die al hun mails uitprinten? Diezelfde ambtenaren moeten megacontracten afsluiten. In het geval van P-Direct streek de leverancier miljoenen op dankzij een afkoop-som voor het geval het project mislukte. En kijk eens wat er gebeurde toen de spoorwegen het stoppen van treinen voor een rood signaal automatiseerden; dat heeft de Hogesnelheidslijn maanden vertraagd doordat het niet aansloot op het systeem van België. Vertelde een deskundige me later dat het probleem héél simpel was op te lossen. Maar ja, er is gebrek aan kennis en regie bij de regering. Voor elke aanbesteding mag Binnenlandse Zaken een second opinion aanvragen. Maar dat gebeurt nooit."

Wat het parlementair onderzoek ook zal opleveren, Gerkens wil sowieso dat de minister van Binnenlandse Zaken meer verantwoording gaat nemen. Want: "Haar departement is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van de hele rijks-overheid. En die neemt ze nu niet. Kijk, op één mislukt project zal niemand struikelen. Daardoor konden vanaf 1998 tientallen losse projecten mislukken – en steeds kostte het niemand de kop. Maar als je de eindverantwoordelijkheid voor alle projecten bij één iemand legt zal die wel extra opletten. En die persoon hoort Guusje ter Horst te zijn, de minister van Binnenlandse Zaken."

Tekst: Anthonie Vermeer
Foto: Maarten Tromp

AGNES KANT KAN DE BEZUINIGINGEN IN DE ZORG NIET MEER AANZIEN

pagina 4

ZO HALVEER JE DE FILES

pagina 12

JAN MARIJNISSEN "IK KAN OOK MET WOUTER BOS DOOR EEN DEUR."

pagina 8

429 DUIZEND

Er wonen in Nederland 3,4 miljoen kinderen die jonger zijn dan 18 jaar. Wist u dat er 429.000 leven in huishoudens waarvan het inkomen zo laag is dat je kunt spreken van armoede? En wist u dat kinderen in één-oudergezinnen een hogere kans hebben om arm te zijn?

WRANGE OORLOGSBUIT

Zijn vrouw en kinderen zijn vertrokken. Voormalig Unifil-militair Jaap sluit zich in zichzelf op, en zuipt, en zuipt, om het vol te houden. Hij doorwaakt de nachten, omdat zijn vreselijke nachtmerries over de gevechten erger zijn dan de vermoeidheid.

Jaap, (nee liever geen achternaam) is een ex-militair die in Libanon diende en nu lijdt aan Post Traumatische Stress Stoornis (PTSS). De 44-jarige Zwollenaar heeft dat bepaald niet als enige. Van iedere duizend uitgezonden militairen krijgen er vijftig levenslang PTSS. Een slopende aandoening, die alleen met goede hulp onder controle kan worden gehouden of genezen. In 2006 werden tienduizend militairen uitgezonden. In totaal zijn er 135 duizend veteranen in Nederland, van wie er ongeveer vijfduizend aan een zware vorm van PTSS lijden en 15 duizend aan een lichtere variant. Over deze gevolgen voor het legerpersoneel hoor je niet vaak als er besluiten worden genomen over een militaire uitzending of de verlenging ervan. De nazorg voor veteranen krijgt de laatste tijd weliswaar meer aandacht, maar is nog volstrekt onvoldoende.

Jaap zegt: "De menselijke geest kan oorlog niet aan. Ook al wordt dit vaak ontkend door degenen die PTSS hebben opgelopen tijdens hun militaire uitzending. Ik was ook zo. Wat dat betreft is de nog steeds bestaande sfeer van stoere jongens en ferme knapen in het leger misplaatst."

SP Tweede Kamerlid Remi Poppe geeft commentaar: "De regering stuurt onze mannen en vrouwen naar militaire missies waarvan we kunnen zeggen dat het om oorlog gaat, zoals in Uruzgan. De prijs daarvan blijkt voor velen, soms jaren later, erg hoog. Ook al was de SP het niet eens met sommige missies, vinden we wel dat teruggekeerde militairen moeten kunnen rekenen op goede en snelle opvang, zonder overbodige rompslomp. Hetzelfde geldt voor hun partners en familie."

1948 MILJARD

Zegge en schrijf € 1.948.000.000.000,- bezitten alle Nederlandse huishoudens tezamen. Haal alle schulden – voornamelijk hypotheek – eraf, dan houd je schoon 1304 miljard over. Nog nooit was Nederland zo rijk.

CONTROLEGEKTE!

ÉÉN MILJARD TE BESPAREN OP BUREAUCRATIE IN DE THUISZORG

Agnes Kant is vandaag op werkbezoek bij drie gehandicapten. Daar krijgt ze bevestigd wat ze zelf al lang wist: bureaucratie en bezuinigingen verzieken de gezondheidszorg. "De solidariteit wordt uit de zorg gesloopt en de thuiszorg wordt door de marktwerking uitgekleeft."

Agnes Kant is ontstemd: "Hoezo iedereen meedoen? Volgens het kabinet zitten mensen vast in hun uitkering en moeten ze vooral deelnemen aan de maatschappij. En jullie doen er alles aan om niet aan de kant te hoeven blijven, maar worden gewoon in de steek gelaten!"

De ogen van gehandicapte Tamara springen in de pretstand. Ze zegt: "Ha, daarom ben je natuurlijk zo goed in debatteren. Je bent oprecht als je boos bent en dan zeg je in de Kamer precies de juiste dingen." Tijdens haar werkbezoek is Agnes Kant op de koffie bij Tamara (22). Vrienden Marc (26) en Samantha (22), die net als Tamara in een rolstoel zitten, zijn erbij. Alledrie zitten ze in hetzelfde schuitje; sinds hun eigen bijdrage aan zorg via de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) fors omhoog is gegaan, hebben ze geen cent te makken. Ze verkeren in het onzekere over hun financiële toekomst, maar het ziet er naar uit dat er slechts enkele tientjes per maand gaan overblijven voor eten en kleding. Tenminste, als er al iets overblijft na betaling van de ziektekostenpolis. En dat is nog een tijdje gissen voor ze, want Tamara en haar vrienden worden door instanties van het kastje naar de muur gestuurd: 'We weten het niet, de computer is stuk, u moet elders zijn, belt u over een tijdje maar weer eens terug...' Nota bene instanties die onderling slecht hebben gecommuniceerd over de situatie van deze jonge gehandicapten. Vanzelfsprekend zijn zij niet als enigen de pisang. Maar het drietal heeft 't er niet bij laten zitten. Ze hebben onder lotgenoten met een uitkering volgens de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) protesthandtekeningen verzameld. Namens hen heeft Agnes Kant deze aan staatssecretaris Bussemaker overhandigd. Dat gebeurde tijdens een door haar aangewengd debat over de bezuinigingen op de AWBZ. Tamara, Samantha en Marc gingen ervoor naar Den Haag. En dat kost-

te Samantha in één klap haar jaartegoed van 750 te reizen kilometers. Want ze moest ook voor haar vrienden betalen, ook al reed de taxi het retourtje éénmaal. "Dus je begrijpt wel dat we nergens meer

dus steeds uitleggen wat me mankeert, welke medicijnen ik nodig heb, enzovoort. Het leven is er niet leuker op geworden."

"Dat is een gevolg van de bezuinigingen en bureaucratie", zegt Kant, "die maakt veel stuk, niet alleen voor gehandicapten. Ook in verpleeghuizen en in de psychiatrie is de werkdruk te hoog, waardoor de zorg tekort schiet. En in de ouderenzorg is dat niet anders. Het invoeren van hogere eigen bijdragen heeft ook al duizenden hulpbehoevende ouderen en chronisch zieken in financiële problemen gebracht. We hadden een systeem van solidariteit. Maar dat is naar de knoppen; de no-claim wordt vervangen door het ook al niet eerlij-

VERZEKERAARS BEPALEN STEEDS MEER WELKE BEHANDELING IEMAND KRIJGT

zekeringsmaatschappijen mogen mensen weigeren als die zich willen bijverzekeren. Terwijl diezelfde maatschappijen kapitalen uitgeven aan dure reclamespotjes. Want ja, ze moeten onderling concurreren. En dus beknibbelen ze op kwaliteit. De verzekering bepaalt steeds meer welke behandeling iemand

Samantha, Marc en Tamara vertellen Agnes Kant over de nijpende situatie waarin zij als jonge gehandicapten leven.

komen – nou ja, een uitje zouden we toch niet kunnen betalen", zegt Tamara.

Ze is vanaf haar veertiende gehandicapt. Ze denkt met weemoed terug aan de tijd dat vrijwilligers haar brachten waarheen ze wilde. Maar de laatste jaren mag ze slechts beperkt reizen. Er is veel meer verslechterd. Toen ze hier tweeënhal jaar geleden kwam wonen werkten er zes verzorgenden op zeventien bewoners. Nu is dat variabel en kan het wel eens gebeuren dat Tamara een beroep moet doen op vrienden of familie voor hulp bij het eten. ("Maar die afhankelijkheid wil ik niet.") En vaak staat er 's ochtend een wildvreemde naast haar bed om te helpen met opstaan. Tamara: "Dat zijn flexwerkers. Steeds weer anderen. We kennen elkaar niet en ik moet

ke eigen risico. Er wordt bezuinigd op de mogelijkheden voor aftrek

THUISZORG WORDT 'T HEMD VAN HET LIJF GESTROOPT

van bijzondere ziektekosten. In de ondersteunende begeleiding wordt fors het mes gezet, en zorginstellingen krijgen kortingen om de oren. Wie weinig heeft te besteden, kan zich door de stijgende kosten moeilijk aanvullend verzekeren. En extra verzekeren is nodig nu tandarts, fysiotherapeut en andere specialistische hulp uit het basispakket zijn gehaald. Trouwens, ver-

krijgt, in plaats van de arts."

Maar weet ze dan niet dat competitie de prijs drukt en dwingt tot het leveren van kwaliteit? Dat is toch zeker een abc'tje in de economie? Kant schamper: "Ha, de mensen weten sinds het debacle in de thuiszorg wel beter. Mensen krijgen minder uren zorg, of verliezen hun vaste hulp. Ervaren thuiszorgmedewerkers worden ontslagen, of bestolen van ziektegeld, vakantiegeld en bijscholing door ze een andere status te geven. Dus wie wil dat werk nog doen? De thuiszorg wordt gewoonweg uitgekleeft. Wil je Agnes Kant opjutten, dan moet je vooral vragen stellen over privatisering in de gezondheidszorg. ("De zorg is geen markt!") Ze is er sterk tegen dat instellingen onderling moeten concurreren en dus nauwelijks meer samenwer-

Voor een menselijke thuiszorg www.sp.nl

“Al jaren word ik door Connie geholpen bij het wassen. Maar Connie is te duur, zeggen ze. Nu komt er een vreemde. En daarna, weer een vreemde. Ik kan me net zo goed voor heel Nederland uitkleden.”

ken. Schatten aan ervaring, kennis en middelen worden niet meer gedeeld. Dat de patiënt de dupe is, behoeft geen uitleg. Tijdens haar werkbezoeken hoort Kant nogal eens dat veel dingen in de zorg eenvoudiger kunnen. Knarsetandend zien medewerkers in de zorg een bureaucratie groeien die meer wantrouwen dan vertrouwen wekt. Alleen al de stapels papier die elke afdeling van zorginstelling of ziekenhuis moet invullen voordat er beweging op de werkvloer kan zijn. Elk druppeltje medicijn, elk hulpmiddel en elk kwartier arbeid

moeten vooraf verantwoord worden. Door dure managers die niet altijd kaas hebben gegeten van gezondheidszorg. Het is één grote controlegekte geworden. Onder-tussen komt men tijd en handen tekort voor het échte werk. En dat maakt een baan in de zorg – ook al vanwege de afbreuk aan arbeidsvoorwaarden – er niet aantrekkelijker op. En er is al groot personeelsgebrek. Of neem het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Dat bepaalt wie in aanmerking komt voor zorg via de AWBZ. Een heleboel mensen in de

zorg kunnen de term CIZ niet meer horen. Voor hen staan de letters voor een papiermolen die op te grote afstand met te weinig kennis van specifieke situaties oordeelt. Tijdens haar werkbezoeken beluistert Kant dat het voor patiënten en personeel beter is als instellingen hun werk naar eigen inzicht doen. De controle kan achteraf, steekproefsgewijs. Agnes Kant: “Bureaucratie kost per jaar een miljard euro. Een huisarts is per week bijna een dag kwijt aan papierwerk. Ze moeten contracten afsluiten met zo’n twintig verzeke-

ringsmaatschappijen. Dure managers moeten namens instellingen onderhandelen met verzekeringsmaatschappijen. Van specialisten tot thuiszorgmedewerkers, ze moeten alles registreren. Zonder al het geadministreer en de controlegekte zouden we meer mensen op de werkvloer hebben. En men zou ook weer plezier hebben in het werk. Want nu vinden veel zorgverleners dat ze tekort schieten omdat ze niet toekomen aan wat ze zouden moeten doen voor hun cliënten. Met die klacht hebben achthonderd zorgverleners zich gemeld tij-

dens de meldingsweek van de SP.” Tamara zegt dat het eten ook niet meer is wat het geweest is. Haar vrienden knikken instemmend. Het loopt tegen zessen. Tamara vraagt: “Agnes, blijf je mee eten?” Maar ze kan helaas niet en neemt afscheid van het vriendenstel. Ze beloven elkaar te blijven vechten voor een eerlijkere en betere gezondheidszorg.

Tekst: Anthonie Vermeer
Foto: Maurice Boyer

HARRY VAN BOMMEL

ALLES WAT WE OPBOUWEN IS BESMET

HARRY VAN BOMMEL EN WILLEM VAN DE PUT OVER URUZGAN

WILLEM VAN DE PUT

Met de verlenging van de militaire missie in Uruzgan drijft Afghanistan steeds verder weg van stabiliteit. Niet alleen de bevolking, maar ook hulpverleners zijn steeds minder veilig, zeggen directeur van HealthNet TPO Willem van de Put en SP-Kamerlid Harry van Bommel.

Op het kantoor van HealthNet TPO in Amsterdam zitten Willem van de Put, kortgeleden nog in Afghanistan geweest, en Harry van Bommel, de buitenlandspecialist van de SP, druk te praten. Over militaire missies, over jonge militairen die verkoolde lichamen aantreffen in uitgebrande gebouwen, over Somalië en Darfur, over Kenia. En natuurlijk over Uruzgan. De woorden 'de camera's zwenken weg van noodhulp' vallen. En: 'Nu is wederopbouw in de mode.'

Directeur Van de Put is regelmatig in Afghanistan. Hij zegt: "HealthNet TPO is een non-profit organisatie die over de hele wereld een bijdrage probeert te leveren in conflictgebieden, met name in de gezondheidszorg. We ondersteunen de bevolking in het opzetten van een systeem dat ze zelf kunnen uitvoeren. De organisatie is sinds 1993 actief in Afghanistan. De Taliban was niet bezig met de gezondheid van de eigen bevolking. Dat is kwalijk, maar er viel wel met ze te praten."

Hoe functioneerde HealthNet TPO onder het Taliban-regime?

Van de Put: "Onder de Taliban functioneerden we in het zuiden beter dan onder ISAF, de NAVO-interventiemacht. Zij hadden de gewelddadige warlords verdreven. Aanvankelijk was dat goed, maar de Taliban hebben hun positie bij de bevolking verspeeld door niets aan opbouw te doen, en door de mensen te onderdrukken. Met het morele gezag van de Taliban was het in 2001 al helemaal gedaan. Het was geen verrassing dat ze zo snel vielen toen de Amerikanen binnenvielen."

De Taliban was inmiddels al een papieren macht?

Van de Put: "Ja, ze waren van onderuit al helemaal uitgehold." Harry van Bommel: "Ik herken dit volledig. Zo staat het ook beschreven in het boek *Taliban* van Ahmed Rashid. Hij heeft de zwakte van dat regime, én de val ervan perfect beschreven. Er was niet veel voor nodig om ze omver te werpen. Het militaire geweld is grof geweest. Té grof. De aanwezigheid van een massale buitenlandse troepenmacht is een militaire vergissing. En zes jaar nadien is die fout

Kan de militaire missie in Afghanistan nog orde scheppen in de chaos? Nee, zeggen Harry van Bommel en Willem van de Put.

nog steeds niet gecorrigeerd. Onze aanwezigheid is onderdeel van het probleem."

We moeten ons toch wapenen tegen de gewelddadige opstand?

Van Bommel: "Die is nu juist gericht tegen onze militaire aanwezigheid."

Waarom zijn jullie tegen de missie in Uruzgan?

Van Bommel: "In de beschutting van je militairen kun je best een schoolje bouwen of een ziekenhuis, maar het probleem is: alles wat je onder militaire invloed doet, is besmet."

Van de Put: "De militaire interventie is gedoemd tot mislukken."

Oppositiepartij VVD steunt de missie onder het motto: we bevechten de terroristen liever daar dan hier.

Van de Put: "De militaire aanwezigheid daar heeft een aanzuigende werking op allerlei vormen van geweld. Wanneer de keus is: leven onder de Taliban of doodgeschoten worden, dan kiest de bevolking voor de Taliban om te overleven. Maar ik ken geen enkele Afghaan die van plan is zijn hele leven onder de Taliban te leven."

Van Bommel: "Ik vind het een vals dilemma. Het kon wel eens zo zijn dat het terrorisme juist hier komt omdat we daar zitten. De voor het

plannen van terreuracties veroorzaakte Samir A. bijvoorbeeld heeft een in Nederland ontwikkelde ideologie."

Angstbeeld 1: als wij onze militairen weghalen, krijg je het Srebrenica-effect in Afghanistan. Een bloedbad onder de lokale bevolking.

Van Bommel: "Hoe meer de bevolking een relatie krijgt met onze troepen – dus hoe succesvoller het volgens ons is – des te gevaarlijker wordt het voor die bevolking. Dan wordt er met geweld afgerekend als wij weggaan."

Angstbeeld 2: de Taliban terug aan de macht, de sharia, islamitische wetgeving, wordt opnieuw ingevoerd.

Van de Put: "De sharia is niet het probleem, de manier waarop die wordt toegepast wel. Wij hebben de afgelopen vijftien jaar geleerd hoe we de mensenrechten bespreekbaar kunnen maken. We spreken mannen die hun vrouwen lens sloegen. Dan blijkt dat die mannen daar niet geweldig trots op zijn. Ze zeggen: *help mij alsjeblieft mijn vrouw beter te behandelen*. Dat is niet de sharia, dat is frustratie."

Het scenario Van de Put?

Van de Put: "Je gaat met mensen praten, vraagt wat ze willen, en zorgt dat ze die plannen zelf kunnen uitvoeren. Wij moeten vooral

kennis brengen. Je maakt jezelf licht. Het enige wat ze dan nog kunnen stelen, is kennis. Dorpen krijgen op die manier veel meer sociale samenhang, dan zijn ze ineens ontzettend weerbaar. Maar ik zeg nadrukkelijk: *zorg dat zij alles zelf doen*."

Het scenario Van Bommel?

Van Bommel: "Ik onderschrijf dit helemaal. En ik hoor er geen militair aan te pas komen. De militaire interventie is een magneet voor onrust, instabiliteit en opstand. Als je Afghanistan Talibanvrij wil maken, dan leef je in een droomwereld. Ze zijn daar namelijk thuis, zij zijn voor een deel de oorspronkelijke bewoners. Je zult ze onderdeel van de machtsstructuur moeten ma-

ALLE HULP AAN KABUL VERDWIJNT IN EEN GROOT GAT VAN CORRUPTIE

ken. Zowel lokaal als nationaal. Niet als absolute machthebber, maar als één van de partijen. Maar wij kunnen dat niet opleggen."

Opnieuw komt het begrip 'draagvlak' ter sprake. Zowel Van de Put als Van Bommel benadrukt dat niets van de grond kan komen

zonder dat de bevolking er achter staat; dat begint bij politieke structuren, maar geldt net zo goed voor de bouw van een school of een ziekenhuis.

Van de Put: "De meeste Afghanen zijn helemaal niet blij met de huidige – zogenaamd democratisch gekozen – politici. Ze kunnen er met hun pet niet bij dat de massamoordenaars van weleer, de gewelddadige warlords, nu hoog en droog op mooie posten zitten. Alle oude warlords hebben meteen een amnestieregeling voor alle misdaden uit het verleden geregeld. President Karzai is alleen de warlord met de schoonste handen. Ze zijn geïnstalleerd onder militaire protectie, maar draagvlak hebben ze niet."

Van Bommel: "Veel hulp die naar Kabul gaat, verdwijnt in een groot gat van corruptie en wanbestuur. We moeten investeren in lokaal bestuur. Dan krijg je draagvlak en kan je projecten van de grond krijgen met de bevolking."

Wat betekent jullie scenario voor de militaire missie?

Van Bommel: "Opnieuw, alle processen die ontstaan onder militaire dwang, zijn besmet. Structuren en bestuurders verwerven op die manier ook geen gezag. Maar juist wél wanneer ze de middelen hebben om alles zelf op te zetten."

Van de Put: "De taak die onze militairen kunnen hebben, is het trai-

nen van Afghaanse militairen en politiemannen. Een bescheiden rol dus.”

Van Bommel: “Die perceptie van bezetters zal altijd zo blijven. Ze vertrouwen het nooit, want ze weten: deze jongens gaan ook weer weg.”

Is het voor HealthNet onveiliger geworden?

Van de Put: “Sinds de interventie in oktober 2001, zeker. Op alle fronten is alles slechter gegaan in de zuidelijke provincies.”

Van Bommel: “Het Rode Kruis heeft onomwonden gezegd dat de humanitaire situatie van de bevolking sindsdien slechter is geworden.”

Van de Put: “Hulpverleners kunnen minder doen doordat het onveiliger is geworden. Voedsel, gezondheidszorg, economie, scholing.”

Van Bommel: “Dan kan je toch niet volhouden dat we goed bezig zijn?”

Dat is een pijnlijke constatering.

Van de Put: “Dat weet iedereen ook wel, anders was het niet zo’n groot probleem wat we nog steeds bespreken.”

MASSALE TROEPENMACHT IS EEN MILITAIRE VERGISSING

Voorstanders van de missie zeggen: even doorbijten, de antibioticakuur afmaken, dan zal het beter gaan.

Van Bommel: “Nee, dat is onzin. Het gaat op alle fronten slechter, dus we moeten iets anders. Maar de regering zegt doodleuk: het gaat wel goed en we moeten langer blijven.”

Van de Put: “Dit soort rechtvaardigingsverhalen komt altijd van mensen die ver van de werkelijkheid af staan. Dit soort teksten hoor ik nooit van militairen. De behoefte om door te gaan, proef ik bij politieke partijen in de coalitie die denken dat ze een verplichting zijn aangegaan ten opzichte van de NAVO.”

Van Bommel: “Operatie geslaagd, patiënt overleden, daar zijn we nu. Het medicijn is inmiddels erger dan de kwaal.”

Van de Put: “Er is ook helemaal geen plan. We gaan twee jaar door, maar hebben helemaal geen eindplan.”

Van Bommel: “Nederland heeft zichzelf in deze positie gemanoeuvreerd. Defensieminister Van Middelkoop zei, voordat er een verzoek lag van de NAVO, dat we een positieve grondhouding hadden voor verlenging van de missie. Dan gaan meteen in alle hoofdsteden de loketten dicht. Als je dan toch nog terugkrabbelt, sta je ontzettend in je hemd. De beslissing is vooral een politieke kwestie. De beslissing deze missie voort te zetten heeft met veel dingen te maken, maar heel weinig met de belangen van de Afghaanse bevolking.”

Tekst: Machiel Rebergen

Foto: Zabi Tamanna, Xinhua News Agency (WPN / Hollandse Hoogte)

Farshad Bashir, gevlucht uit Afghanistan en als 14-jarige lid van de SP. Dit jaar werd hij het jongste Kamerlid (20) ooit. Over de militaire missie in Uruzgan heeft hij een uitgesproken mening. Net als over politiek en rechtvaardigheid.

Wat zijn je herinneringen aan Afghanistan?

“Ik was nog maar negen toen we vluchtten. We woonden in Herat, in het westen van Afghanistan. De Taliban waren aan de macht. Alles was sober. Vrouwen moesten een boerka dragen, mannen traditionele kleding. De kinderen mochten eigenlijk niet buiten spelen, want je moest de Koran bestuderen. Buiten spelen moest dus stiekem.”

Jullie zijn gevlucht?

“Ja. Mijn vader was een kritische journalist. We hebben smokkelaars betaald om weg te komen. In 1997 kwamen we in Nederland aan.”

JONGSTE KAMERLID FARSHAD BASHIR:

LAAT AFGHANISTAN NIET BARSTEN!

Nooit van Nederland gehoord natuurlijk.

“Wel gehoord. Ik wist van de bloemen, de koeien en de kaas.”

Je eerste indruk?

“Vriendelijke mensen. Gastvrij. Tolerant. En heel vaak slecht weer. Regen in de zomer.”

Waarom wordt een jongen van 14 lid van een politieke partij?

“Omdat ik de wereld wilde veranderen, hè. Ik heb een sterk gevoel voor recht en onrecht. In Sneek heb ik me verdiept in de partijen. Wat me aansprak aan de SP: de partij bedrijft politiek op straat, en niet alleen in gemeentehuis of parlement. Ik was actief lid van de jongerentak van de SP, ROOD, in Leeuwarden. Ik deed mee met acties tegen de afbraak van sociale huurwoningen, voor verbetering van het onderwijs, dat soort dingen. Ineens werd me gevraagd op de lijst te staan in Leeuwarden.”

En nu zit je ineens in de Tweede Kamer.

“Jan Marijnissen zei: *Na het kerst-*

reces zouden we je er graag bij willen hebben. Ik wil ook daar een bijdrage leveren aan een beter Nederland. Welke dossiers? Ik ben voorlopig allround. Ik wil in debat met mensen als Wilders en Verdonk, maar nog veel liever in gesprek met mensen die op ze willen stemmen. Ik denk dat juist die mensen door hun plannen getroffen worden. Dat wil ik duidelijk maken.”

Je bent het jongste Kamerlid ooit.

“Dat is bijzonder, en een eer. Maar het is geen wedstrijdje. Als er maar SP'ers in de Kamer komen.”

De oorlog in Afghanistan. Voor of tegen?

“Tegen. Maar het Westen mag Afghanistan niet laten barsten, zoals na de inval van de Russen in de jaren tachtig. Dan kunnen de Taliban de macht weer grijpen. Maar in het zuiden, waar militairen vechten, zie je dat de Taliban juist sterker worden en steun krijgen omdat er een vijand van buiten is; de bezetter. Het probleem is de Taliban.

Daar moet je mee in gesprek.”

In gesprek? Dan blijven ze toch aan de macht?

“Nee, want je moet verkiezingen houden. De bevolking zal niet op de Taliban stemmen.”

Als wij de militairen weghalen, krijg je toch helemaal geen verkiezingen?

“Als we alle militaire investeringen die we nu doen, zouden steken in economische investeringen in de veilige gebieden in het noorden en het westen, dan krijg je daar economische bloei. Dan krijgt de Taliban geen poot aan de grond. Die situatie verspreidt zich als een olievlek over de rest van het land. Daar wil de bevolking hetzelfde; goede zorg, infrastructuur, werkgelegenheid, scholing, veiligheid, vrijheid.”

Tekst: Anneke Verbraeken

SIEBEL

IK KAN OOK MET WOUTER BOS DOOR EEN DEUR

JAN MARIJNISSEN

HET BESTE GAAT NOG KOMEN

Jan Marijnissen kwam bijna veertien jaar geleden samen met Remi Poppe in de Tweede Kamer. Nu leidt hij de derde partij van ons land. Hij hoort tot de Kamerleden met de meeste ervaring. Maar van stoppen wil hij nog niks weten: “Ik ben een rasoptimist. Net als mijn moeder.”

Altijd je rug recht houden in de politiek, veroorzaakt dat een hernia?

“Iedereen heeft een zwakke plek, bij mij is dat mijn rug. Ik ben twee keer geopereerd. De hernia is drie keer teruggekeerd, het afgelopen jaar heb ik weer vier maanden platgelegd. De specialisten weten ook niet wat in mijn geval de oorzaak is. Op het moment gaat het uitstekend. Als door een wonder was het vlak voor Prinsjesdag weer in orde. Wees gerust ik kan er weer tegenaan.”

...of zijn je rugklachten het gevolg van je werk als lasser of je fabrieksarbeid?

“Nee, nou ja, dat weet ik niet. Het opvallende is dat ik mijn eerste hernia kreeg in 1987, juist toen ik was gestopt met werken in de fabriek.”

Wie zijn je helden?

“Ik vind het goedkoop om te ketteren met de verdiensten van een ander. Wij kunnen niet eens in de schaduw staan van mensen als Gandhi of Mandela. Ik stel me maar bescheiden op. Het heeft ook

iets puberaals om te zeggen: *Dit zijn mijn helden*. Als volwassen man moet je proberen de held van je eigen leven te zijn. Gewoon zelf stinkend je best doen en natuurlijk van alles en iedereen leren wat je kan. Dus een helden-top-drie heb ik niet.”

Wat wil de SP nu met haar 25 Kamerleden?

“We willen Nederland menselijker en socialer maken en daarom willen we in de regering. Natuurlijk kun je met 25 mensen in de oppositie veel bereiken. Het kabi-

net voelt de hete adem van de SP in de nek en probeert ons de wind uit de zeilen te houden door onze goede plannen over te nemen. Dat juichen wij alleen maar toe. Gratis schoolboeken. Meer energiebesparing De no-claim uit de gezondheidszorg. Meer hulp aan ouders bij opvoedingsproblemen. Minder uitstoot van broeikasgassen. Allemaal voorstellen van ons die nu kabinetsbeleid zijn geworden. Prima, maar het beste voor Nederland zou wel zijn als we na de volgende verkiezingen kunnen vaststellen dat de SP verder is doorgegroeid. Het is aan ons om te zorgen dat we voor die tijd voldoende goede bestuurders hebben. Mensen die we in de etalage kunnen zetten zo van: *Kijk, die gaan het voor de SP in het kabinet doen*.

Met wie zou je willen regeren?

“Ik denk dat de PvdA de eerste partij is die in aanmerking komt, gezien we dezelfde roots hebben. Alleen is de PvdA ideologisch en politiek wat op drift geraakt. De SP is heel populair bij de aanhang van de PvdA, al die mensen geven de SP als tweede partij op. Dat geeft al aan dat er een soort vanzelfsprekendheid ten grondslag ligt aan die samenwerking. Want wat je in dit kabinet ziet, is twee zielen in een borst: het CDA probeert de VVD voor zich te winnen en de PvdA probeert de 25 zetels van de SP weg te kapen. Dat zijn twee totaal verschillende richtingen.”

...maar kun je met Wouter Bos door één deur?

“Ik kan met iedereen door één deur. Sterker nog, ik houd de deur meestal open voor anderen, ik ben netjes opgevoed. Ik denk dat persoonlijke gevoelens in dit geval ondergeschikt horen te zijn aan het belang van de samenleving.”

Is bij de PvdA de angst door de SP opgevreten te worden niet te groot?

“In de oppositie hebben we goed kunnen samenwerken. Dat zij nu in de regering zitten, heeft het er niet makkelijker op gemaakt. Maar ik denk dat het de komende jaren noodzakelijk is om het gesprek over samenwerking verder te voeren, overigens ook met GroenLinks. Dat is in het belang van Nederland en ik zal daartoe initiatieven nemen. Een combinatie van PvdA, GroenLinks en SP zou iets kunnen brengen in Nederland dat dit kabinet absoluut niet tot stand brengt. Het zou ook enthousiasme in de samenleving kunnen wekken en echte hoop bij iedereen dat het beter wordt in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer. En dan wil ik een brede sociale beweging, waar ook andere clubs aan kunnen deelnemen zoals de vakbonden, het MKB, vredes- en milieubewegingen, natuurverenigingen. Samen vormen die een massief geheel waarbij de delen ondergeschikt zijn aan het doel: een menselijker en socialer Nederland. Ik denk dat zo’n beweging heel kansrijk is.”

VEEL VOORSTELLEN VAN ONS ZIJN NU KABINETSBELEID

Wat wil je met de SP in elk geval bereiken in de komende jaren?

“Belangrijkste punt is voor ons altijd het oplossen van de armoede onder kinderen. Volwassenen hebben keuzes, daar kun je nog tegen zeggen: *Je had beter je best moeten doen*. Maar een kind kan zijn ou-

JAN

als er bijzonder aanleiding toe is, wordt er bij ons over politiek gesproken. Dan krijg ik vooral kritiek, hoewel nu minder dan vroeger. Als ik bijvoorbeeld te harde woorden heb gebruikt in de Kamer, maar ook op Engelse of moeilijke woorden krijg ik veel commentaar. Mijn vrouw en mijn dochter moeten niks hebben van dikdoenerij en dat laten ze ook horen. Ze hebben natuurlijk een enorme prijs moeten betalen voor mijn politieke activiteit en dat geeft ze ook het recht commentaar te leveren, vind ik.”

...in welke zin hebben ze daar een prijs voor moeten betalen?

“Ik ben 24 uur per dag zeven dagen per week politicus en het vergt nogal wat organisatie om een dag vrij te krijgen of op vakantie te gaan. De politieke druk is gelukkig nu wel over veel meer mensen verspreid dan vroeger. Het is eenvoudiger te dragen dan in de beginjaren.”

Wanneer heb je voor het laatst gehuild?

“Toen ik keek naar de videoclip bij het nummer *Hurt* van Johnny Cash. Dat is het laatste nummer dat hij heeft opgenomen voor zijn dood. Ik ben met Cash groot geworden en als je zijn leven een beetje kent en je ziet deze clip: een knappe die het dan droog houdt.”

tekst: Daniël Peters en Bert Voskuil
foto: Maarten Tromp

WAT HOUDT JAN DAGELIJKS BEZIG:
➤ WWW.JANMARIJNISSEN.NL

BEKIJK DE VIDEOCLIP VAN JOHNNY CASH OP: WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=SMVAWKFJ4GO

ders niet kiezen of zijn milieu, zijn stad of zijn land. Ik vind het onverdraaglijk dat in Nederland honderdduizenden kinderen hun hele jeugd in armoede moeten opgroeien. Die kinderen lopen een achterstand op in ontwikkeling, onderwijs en gezondheid die ze nooit meer inhalen.

Tweede punt is de ouderenzorg. We moeten echt stoppen ouderen buiten de maatschappij te plaatsen in Nederland. Gelukkig blijven mensen steeds langer vitaal en eisen ze hun plaats in de maatschappij op. Maar we moeten ze daarbij helpen door ze midden in onze wijken te laten wonen, zodat ze kunnen blijven meedoen aan het sociale leven. En het derde waar we ons echt voor gaan inzetten, is het onderwijs. Met goed onderwijs kun je zorgen dat mensen de regisseur worden van hun eigen opera, dat ze het leven in eigen hand kunnen nemen.”

Je bent al ruim dertig jaar bezig met de SP, hoe houd je dat vol?

“We zijn de derde partij van het land, zowel in zetel- als in leden-tal. Wie had dat ooit gedacht in 1994 toen we voor het eerst in de Kamer kwamen? Of in 1974 toen we voor het eerst in de raad kwamen? De SP heeft dus een enorm goede naam. Te zien dat je werk tot resultaat en vertrouwen leidt, dat we dingen bereiken voor mensen, dat is mijn elixer, daardoor voel ik geen vermoeidheid. Natuurlijk hebben we tegenslagen gekend, maar als je aan het eind van de dag kunt concluderen dat de mensen voor jou kiezen, dan is de pijn gauw vergeten. Ik ben een rasoptimist net als mijn moeder. Soms stonden we samen af te was-sen en als het eerste bordje uit de teil kwam, zei ze: *Zo dat is alweer klaar*. En dan moest de hele afwas

nog. Dat zit ook in mijn aard. Ik heb vooral oog voor datgene wat we van tegenslag kunnen leren, of waar net de uitweg zit. Als ik zou blijven tobben over alles wat niet helemaal gaat zoals ik wil, dan zou ik heel snel verzuren en tot niks meer komen.”

EEN KNAPPE DIE HET DROOG HOUDT BIJ ‘HURT’ VAN JOHNNY CASH

Kan de SP zonder Jan Marijnissen?

“Sinds ik landelijk voorzitter ben, dat is nu twintig jaar, ben ik altijd bezig geweest mezelf juist overbodig te maken. Vroeger bemoeide ik me nog met het partijblad, de scholing van leden of de organisatie van de partij, maar dat doe ik allang niet meer. Wat ik eigenlijk geprobeerd heb, is de partij zo in te richten dat als er mensen wegvallen, die karavaan toch verder trekt. Als ik dat zelf zou zijn, is er een heel rijtje goede mensen waaruit we kunnen kiezen. Mensen als Agnes Kant, Harry van Bommel, Jan de Wit en Tiny Kox hebben hun sporen absoluut verdiend en genieten een breed vertrouwen binnen de partij. Die moeten in staat worden geacht bijvoorbeeld de fractie te leiden of voorzitter te zijn van de partij. Ik vind dat een partij niet afhankelijk moet zijn van één persoon, maar moet leunen op een brede basis.”

Wat moeten we met het verschijnsel Wilders?

“Wilders zegt dat de islam en de mohammedanen niet deugen. Ster-

ker nog, de Koran moet van hem verboden worden. Moslims mogen het land niet meer in en zij die een fout begaan, moeten eruit. Dat is een discriminerende manier van naar mensen kijken. Het is onze taak hem te ontmaskeren. We willen mensen laten zien wie Wilders echt is. De ex-VVD’er wil bijvoorbeeld kampioen belastingver-lagen worden, maar wel ten koste van het onderwijs, de zorg of de ontwikkelingssamenwerking. Dat hoor je hem er nooit bij vertellen, dus dat gaan wij zeggen. Dat we Wilders hard gaan aanpakken, wil overigens niet zeggen dat we zijn aanhangers niet serieus nemen. Dat zijn mensen die nadrukkelijk problemen ondervinden, waar in de politiek lang heel erg schimmig over is gedaan. Er zijn natuurlijk wijken waar het een stuk minder aangenaam leven is dan in andere buurten. En dat zijn niet zelden die wijken waar mensen met lage inkomens wonen en waar veel schort aan de voorzieningen. De SP moet zorgen dat de leefbaarheid in die wijken toeneemt. Maar daar hebben wij Wilders niet voor nodig. Dat doen we immers allang, we zijn er groot mee geworden.”

...en Verdonk?

“Verdonk is een heel ander verhaal. Zij wil de plaats van de moeder van alle Nederlanders innemen, lijkt het wel, als een soort nieuwe koningin. Ik neem haar kiezers serieus net als die van Wilders, maar als politica kan ik haar niet serieus nemen. Bij het debat over Uruzgan eind vorig jaar kwam ze gewoon niet opdagen. En het is ook raar om in de krant te zeggen dat je de files wilt aanpakken, maar dat ze dan bij het debat over verkeer gewoon niet aanwezig is. Verdonk is voor mij een groot vraagteken. We

kennen haar als minister van integratie, maar wat ze van Uruzgan of Irak, het koningshuis, onderwijs, de problemen in de jeugdzorg, natuur en milieu vindt, weet geen mens.”

Wordt er bij jou thuis wel eens over iets anders dan politiek gesproken?

“Gelukkig wel. Eigenlijk alleen

MET BAAN ARMER DAN ZONDER

Het kabinet wil iedereen aan het werk hebben. Veel uitkeringsgerechtigden willen ook dolgraag aan de slag. Maar het wordt erg moeilijk als je geen baan kunt vinden of met werk minder overhoudt dan zonder werk.

Het paspoort van Kirti Mohan (24) is al drie maanden verlopen. Ze heeft nog geen geld voor een nieuwe pas, daar spaart ze voor. Ze leeft voornamelijk op koffie en appels. Het meeste voedsel dat ze bij elkaar sprokkelt, geeft de alleenstaande moeder aan haar 4-jarige zoontje Atila. "We eten meestal om de dag macaroni en friet", zegt ze.

Nee, Kirti zit niet in de bijstand, ze werkt zich een slag in de rondte. In het kader van haar reïntegratietraject is ze 35 uur per week persoon-

lijk assistent van een werkbegeleider op een sociale werkplaats. Ze zegt: "Ik weet waar de prioriteiten liggen in mijn leven. Die liggen bij het hebben van werk en niet bij het krijgen van een uitkering. Dat wil ik mijn zoon ook meegeven."

Toen ze nog op bijstand was aangewezen, schaamde ze zich wel eens. Omdat ze bij de supermarkt moest vragen of ze het brood van gisteren gratis mocht meenemen. Of omdat ze bij de groenteman op de pof fruit moest kopen. Dus deed ze er

Kirti Mohan werkt 43 uur per week en houdt 58 euro per maand over voor eten. En dat met een kind van 4 jaar...

DE INKOMSTEN EN UITGAVEN VAN KIRTI MOHAN

HUISHOUDBOEKJE OM VAN TE HUILEN

Vaste lasten per maand

€ 381,-	huur
€ 125,-	gas en licht
€ 75,-	water
€ 114,-	ziektekostenverzekering
€ 10,-	andere verzekeringen
€ 60,-	internet
€ 21,-	tussenschoolse opvang
€ 15,-	buitenschoolse opvang
€ 175,-	na schuldsanering over gebleven schulden, waaronder studieschuld

€ 976,- totaal

Inkomsten

983,-	bijstand
51,- +	heffingskortingen

1034,-

Ze heeft dus 58 euro per maand over voor eten en kleding. Omdat dat niet genoeg is, werkt ze sinds kort acht uur in de week als schoonmaakster bovenop de 35 uur in het kader van haar reïntegratie.

alles aan om haar situatie te verbeteren. Ze rondde met succes de MBO-opleiding sociaal-pedagogisch werk af. Haar computer staat vol met sollicitatiebrieven, maar niemand neemt haar aan. "Ze zeggen dat ik niet genoeg ervaring heb. Maar je moet toch ergens beginnen om ervaring op te doen?", zegt ze verontwaardigd.

Om haar kans op werk te vergroten liet ze een tandarts haar slechte gebit fatsoeneren. Maar haar verzekering dekte slechts een deel, waardoor ze met een openstaande rekening van driehonderd euro kwam te zitten. "Dat kun je dan in termijnen betalen, maar zij bepalen natuurlijk de termijnen. Dat wordt dan drie keer honderd euro

per maand ophoesten en daar kun je geen bijzondere bijstand voor aanvragen."

Haar wil om te werken bracht haar afgelopen zomer uiteindelijk bij het reïntegratietraject van *Randstad Rentree*. Dat gaat ten koste van haar toch al krappe portemonnee. Want in ruil voor 35 uur arbeid krijgt ze

SADET KARABULUT TE VEEL NEDERLANDSE KINDEREN GROEIEN OP IN ARMOEDE

Het kabinet Balkenende IV zegt, net als voorgaande kabinetten, dat werk de beste oplossing is voor armoede. Maar armoede is al lang niet meer voorbehouden aan mensen met een uitkering. Van de bijna anderhalf miljoen mensen in Nederland die op of rond de armoedegrens leven, hebben er 225 duizend gewoon een baan. In tegenstelling tot wat het kabinet beweert, is werk dus niet altijd het beste recept tegen armoede.

SP-Kamerlid Sade Karabulut vindt het onbegrijpelijk dat het kabinet geen oog heeft voor de werkende armen. Ze zegt: "Natuurlijk is werk erg belangrijk om in levensonderhoud te kunnen voorzien en voor de sociale contacten, maar dan moet dat werk wel lonen. Mensen zoals Kirti, die vanuit een uitkering gaan werken, komen nu vaak bedrogen uit. Dat moet echt anders. En het kán anders."

Er moet een werkbonus komen

voor mensen die werken voor het minimumloon, of daar net boven zitten. Dit extraatje stimuleert mensen te gaan werken of méér te gaan werken. De bonus wordt afgebouwd naarmate iemand meer gaat verdienen. Ook moeten het minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen de komende vier jaar met vijf procent omhoog.

Karabulut maakt zich grote zorgen om de kinderen van werkende armen en uitkeringsgerechtigden.

Ze probeert het kabinet er daarom van te overtuigen de kinderbijslag inkomensafhankelijk te maken. Op die manier komt de kinderbijslag vooral terecht bij gezinnen die dit het hardste nodig hebben.

Karabulut: "Wij zijn een heel rijk land en desondanks groeien bijna een half miljoen kinderen in armoede op. Zij beginnen hun leven al met een achterstand. Hoogste tijd voor een eerlijker inkomensbeleid, zodat alle kinderen een

eerlijke kans krijgen op school en een fijne toekomst. En zodat mensen niet meer hoeven aan te kloppen bij een voedselbank voor hun eten."

Hoe zit het nou precies met armoede, schulden en inkomensverdeling? Alles wat u wil weten over de onrechtvaardige welvaartsverdeling in Nederland vindt u op > WWW.SP.NL

haar bijstandsuitkering nu in de vorm van loon. Daarnaast ontvangt ze een klein extraatje van 45 euro per maand. Maar door haar baan en die kleine verhoging heeft ze geen recht meer op een reeks toeslagen en heffingskortingen, zoals een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang. Gevolg: ze is nu financieel slechter af dan toen ze nog in de bijstand zat!

Kirti: “In de bijstand ontving ik voor 184 euro heffingskortingen. Nu nog maar 51 euro. Dus met werken ben ik er maandelijks netto 88 euro op achteruit gegaan. En ik kwam met bijstand al niet rond, dus heb ik er noodgedwongen een baan van acht uur als schoonmaakster bij genomen. Daardoor heb ik de opvoeding van mijn zoon niet meer in eigen hand. Want om half negen breng ik hem naar school, tegen zessen haal ik hem op van de buitenschoolse opvang. En om half acht moet hij echt in bed liggen. Ministers hebben tegenwoordig hun mond vol over opvoeding, maar ik krijg niet eens de kans mijn kind op te voeren.”

Randstad Rentree zou haar gaan helpen een betaalde baan te vinden of haar te detacheren bij een bedrijf. Na zes maanden is daar nog weinig van terechtgekomen. Het is voor Kirti ook haast onmogelijk om alle verplichte reïntegratiecursussen te volgen. Want: “De tussenschoolse opvang van Atila kost me 21 euro per maand en de buitenschoolse opvang vijftien euro. Ik kan dat niet altijd betalen en daarom moet ik me soms ziek melden om op mijn kind te passen.”

Ondanks alle problemen blijft ze positief. “Je wordt heel creatief van armoede. Ik ben trots dat het me lukt te overleven. Ik weet inmiddels ook dat het echt niet aan mij ligt. Dat houdt me op de been. En de tranen raken op, geloof me.”

tekst: Daniël Peters
foto: Berry Stokvis

640 DUIZEND

Niet iedereen deelt in de groeiende rijkdom. 640.000 huishoudens leven onder of rond het sociaal minimum van € 900,- per maand.

95 PROCENT

Van elke honderd kiezers denken er 95 dat politici bewust meer beloven dan dat ze waar kunnen maken. In de lage inkomensgroepen was 38% zeer ontevreden over het beleid van het vorige kabinet. In de hogere inkomensgroepen waren er “slechts” 30 op de 100 niet te spreken over de regeringsaanpak.

SUDOKU

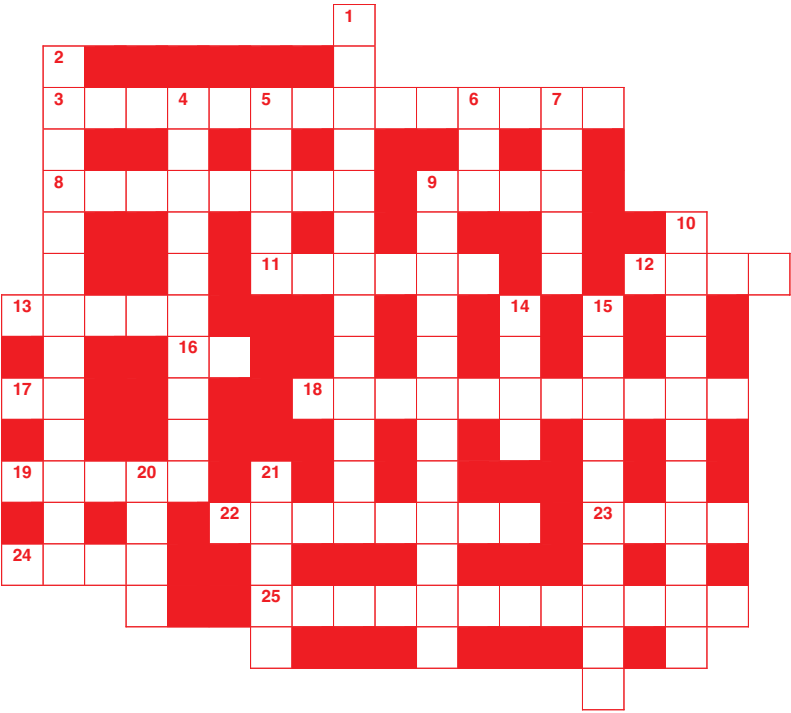
	7	6						
	5			2	8		9	7
	9	2			4		5	
4		1						
9			8		5			
				1		7		3
5	6				1	2		
2	1			3	9	6		
							1	8

				2	4			7	
	6	4	8	3					1
3	7							2	
	1				2	4			
	5				6				2
					3		9	5	
5						7			3
		8		1		2			9
6	2				4				

3				8	1	5			
8	2	4						1	9
			5	2	3			7	
		5	4			3			2
7				6		8			
					7	1	3	5	
	5		8		2	4	9		
	4		9						

2					1	9			3
		8		4		7	2		
6							8		
8	3		9	7					
	5	1							2
		7							9
					3	5	9	7	
		9	8						
					9		4		

POLITIEK CRYPTOGRAM

Alle oplossingen van het cryptogram hebben, in ruime zin, iets met het politiek bedrijf te maken. Onder de goede inzendingen wordt een boekenbon van € 50,- verloot. Mail uw antwoorden voor 1 mei: prijsvraag@sp.nl of stuur ze naar SP, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam onder vermelding van *prijsvraag* op de envelop.

Horizontaal 3 Televisieuitzending van een politiek beweging (14). 8 Hip taalgebruik. En je hebt nog wat te zeggen ook (8). 9 Politica staat de SP ter zijde (4). 11 Eerste Kamer van het Romeinse Rijk (6). 12 Het is (g)een straf, dit te verdienen (4). 13 Vestigingsplaats van een kamerstoel (5). 16 Op dit ministerie wordt ook nog een balletje getrapt (2, afk.) 17 Gespiegeld naschrift van een politieke partij (2, afk.) 18 Wouter lijkt een smerig baantje te hebben (11). 19 Oranjeklant viert carnaval (5). 22 Spreekt niet tegen (8). 23 Houten coalitie wordt ervóór gezet (4). 24 Partijkader? (4). 25 Ondernemen geeft lawaai in de zaak (12).

Verticaal 1 Trekt hard aan de bel! Quasimodo klappt uit de school (13). 2 Afscheiden houtprodukt heeft nu eigen zetels in de kamer (13). 4 Uitstekend inkomen voor een bergbeklimmer (10). 5 Was voor velen een kabinet om zich groen en geel aan te ergeren (5). 6 Eersteklas moeder voor een jeugdige asielzoeker (3, afk. spreektaal). 7 In stemming gebracht is 'ie wantrouwend of vertrouwend (5). 9 Groep 5 en 6 van de basisschool gaan op de vuist (12). 10 Miss Flevoland is compromisgericht (11). 14 Het oeuvre van een arbeider (4). 15 De meerderheid van de volksvertegenwoordiging kiest voor tapijt (10). 20 Rekening van een politieke mededeling (4). 21 In de koffiekamer wordt de politiek beïnvloed (5).

COLUMN JASPER VAN DIJK

HET EXTRA GELD VAN PLASTERK IS EEN SIGAAR UIT EIGEN DOOS

Beste minister Plasterk,

Wat had ik net als iedereen in Nederland hoge verwachtingen van u als minister van Onderwijs. U was als frisse columnist van het tv-programma *Buitenhof* en *de Volkskrant* het buitenbeentje in kabinet Balkenende IV. En ik hoopte dat u als wetenschapper uw kritiek op het Nederlandse onderwijs zou omzetten in goede veranderingen. U blies immers hoog van de toren door te zeggen dat u de schoolmanagers minder macht wilde geven en u zei ook dat de leraar weer op een voetstuk moest komen te staan. Een fris geluid, zou er dan eindelijk een einde komen aan alle bezuinigingen en afbraak in ons onderwijs? Ik hoopte het. Maar nu u bijna een jaar bezig bent, begin ik een stuk minder enthousiast te worden. In de Kamer heb ik wel eens ronduit tegen u gezegd: "Minister Plasterk, u bent nu geen columnist meer, grote woorden zijn nu niet meer genoeg, ik verwacht nu daden van u."

Natuurlijk heeft u al luid rondgeroepen dat u een miljard extra heeft losgepeuterd en dat zal besteden aan hogere salarissen voor leraren. Maar dat blijkt een sigaar uit eigen doos. Want om de salarissen te verhogen, wordt de verlofregeling voor oudere leraren zelfs helemaal afgeschaft (de Bapo-regeling). Dat is dus geen extra investering, maar gewoon leraren-geld rondpompen.

Nee, er is meer geld nodig om ons onderwijs echt te verbeteren. Zonder extra geld komt het onderwijs in de problemen. Neem alleen al de kwestie dat in de komende zeven jaar drie op de vier leraren in het middelbaar onderwijs met pensioen gaan. Er zijn de komende jaren duizenden nieuwe leerkrachten nodig. Als die er niet komen, worden leerlingen naar huis gestuurd of komen er nog meer onbevoegden voor de klas. Nu al is één op de vier leraren onbevoegd. We vinden het toch ook idioot als een patiënt zich zou overgeven aan een onbevoegde arts?! Maar hoe krijg je nieuwe leraren, als mensen in het bedrijfsleven twintig procent meer verdienen? En nog iets: Nederlandse docenten moeten gemiddeld een stuk harder werken dan hun collega's in onze buurlanden. Niet alleen draaien ze de meeste lesuren, maar hebben ze ook de grootste klassen.

Als extra geld voor onderwijs zo hard nodig is, waarom komt het er dan niet? Omdat ook deze regering het onderwijs vooral ziet als hoge kostenpost. Slechts vijf procent van het nationaal inkomen gaat naar onderwijs, dertig jaar geleden was dat nog zeven procent. Andere rijke landen besteden ruim zes procent aan onderwijs. Die ene procent verschil staat voor ongeveer vijf miljard euro. Met zo'n injectie zouden we weer koploper op onderwijsgebied zijn, zoals we eens waren.

De SP staat voor hoge kwaliteit van onderwijs. Met louter bevoegde leraren die een eerlijk salaris krijgen. En met kleinschalige scholen. Volgens ons is onderwijs belangrijker dan bijvoorbeeld straaljagers. Iedereen profiteert van goed onderwijs. Mensen worden gezonder, welvarender en gelukkiger. Positief gevolg: de criminaliteit neemt af en daarmee verdient je gelijk een smak geld terug.

Beste minister Plasterk, de grote mooie woorden zoals u die als columnist gebruikte zijn niet meer voldoende. Het is nu tijd voor grote daden. Als u daarmee begint, steunen wij als SP u van harte.

696 MILJARD

Alle Nederlanders hebben samen € 696.000.000.000,- pensioenkapitaal opgebouwd. Deze megasom is nog niet eens meegenomen in ons gezamenlijk bezit van 1948 miljard euro.

DJ'S MET PREMIER-SALARIS

Naast omroepbazen mogen ook DJ's bij de publieke omroepen niet meer verdienen dan de premier, vindt de Kamer naar aanleiding van een motie van SP'er Jasper van Dijk. Dat betekent dat plaatjesdraaiers en presentatoren niet meer dan 171 duizend euro per jaar mogen beuren. Althans, niet op kosten van de belastingbetaler. Minister Ronald Plasterk was aanvankelijk vanwege 'marktomstandigheden' tegen deze 'loonmatiging' van door belastingbetalers opgebrachte megasalarissen. Bij de VARA kraait er geen haan naar dat 'presentator 4' jaarlijks 333.325 euro opstrijkt. Wie zou dat trouwens zijn? Paul? Matthijs? Jeroen? Weblog Geenstijl.nl speculeert alvast vrolijk over transfers in medialand: Paul de Leeuw naar RTL Boulevard, Jack van Gelder naar Discovery, Yvon Jaspers naar Family7. Jaap Jongbloed naar CNN. En Johan Cruyff? Die wordt Chef Analyse Marathonschaatsen bij SBS, zo voorspelt Geen Stijl.

4,2 MILJOEN

Van alle Nederlanders zijn er 4.200.000 ouder dan 55 jaar. In 2035 zullen dat er 6 miljoen zijn. Quizvraag: hoeveel 100-plussers wonen er in ons land?

Antwoord: ongeveer 1400.

MUG, KANON, KERNBOM

De Technische Universiteiten in Nederland weigeren Iraanse studenten en medewerkers toe te laten. Dit omdat de IND garanties wil dat zij niet in aanraking komen met nucleaire kennis. SP-Kamerleden Harry van Bommel en Renske Leijten noemen dit "met een kanon op een mug schieten." Leijten: "Je kunt toch niet verbieden bouwkunde te studeren omdat er aan dezelfde universiteit met nucleaire kennis wordt gewerkt?" Van Bommel: "Onze TU's verzorgen geen practica Hoe maak ik een kernbom?" De maatregel geldt overigens niet voor studenten uit andere landen in het Midden-Oosten. De SP-Kamerleden hebben bezwaar aangetekend bij de ministers van Buitenlandse Zaken en Onderwijs.

ROEMER HALVEERT DE FILES

Hij zat nog maar net in de Tweede Kamer en had nog geen OV-jaarkaart. En dus pendelde Emile Roemer met de auto tussen Boxmeer en Den Haag. "Een ramp. Op 5 december dacht ik lekker vroeg thuis te zijn om met mijn vrouw en twee dochters sinterklaas te vieren. Ik vertrok half drie, ik was negen uur thuis. Dat werd dus geen gezellige avond."

Hoewel Emile Roemer niet graag in de auto stapt vanwege de files, is hij ook (nog) geen fan van het openbaar vervoer. "Begrijp me goed, dat heeft niets met de trein en de bus op zich te maken, maar wel met de kwaliteit. Tochtige perons, treinen die uitvallen of te laat rijden, te weinig zitplaatsen, lawaaiige bellers. De Nederlandse treinreiziger wordt soms als vee vervoerd. En probeer maar eens met een bus naar een dorp buiten de Randstad te reizen. Dat lijkt meer op een avontuurlijke expeditie. Neem vooral hete koffie en brood mee, want de kans dat je ergens strandt is groot."

Emile Roemer, SP-lid van het eerste uur en oud-wethouder in Boxmeer, heeft zichzelf, en daarmee de SP, een ambitieus doel gesteld. Hij is ervan overtuigd dat de files binnen vijf jaar gehalveerd kunnen zijn. Om dat te bereiken tovert

hij geen konijn uit zijn hoge hoed, maar stelt hij een aantal, soms lastige, maatregelen voor. "Voor alle duidelijkheid, ik ben geen automobilistenpester. Iedereen die de auto echt nodig heeft, moet die ook kunnen gebruiken. Mij gaat het om een goed alternatief voor de mensen die niet per se met de auto naar hun werk hoeven."

Schandalig

Dat goede alternatief moet vooral komen van het openbaar vervoer. Roemer: "Maar het zal niet meevallen, want dit is de afgelopen dertig jaar zwaar verwaarloosd. Er is door opeenvolgende kabinetten bezuinigd, bezuinigd en nog eens bezuinigd. Schandalig!" Volgens Roemer moeten trein en bus frequent rijden, betrouwbaar en comfortabel zijn, goedkoper en goed op elkaar aansluiten, ook buiten de Randstad. "Wat dat betreft zal er ook iets gedaan moeten worden aan de

historische blunder om de NS op te knippen in aparte bedrijven. Want nu neemt niemand verantwoordelijkheid als het misgaat." Roemer wijst naar fabrieksdorpen als Heveadorp bij Arnhem. "Werk en wonen lagen op loopafstand van elkaar. Niks files. Later is het werk weggesaneerd uit de steden. Nu heb je slaapwijken waar je overdag een kanon kunt afschieten en bedrijventerreinen waar het 's avonds naargeestig stil is. Werk en wonen moeten weer veel meer worden gecombineerd. Dat zorgt voor levendige wijken en minder files. Dat kan ook best, het is goed wonen naast een kantoor, een meubelmaker of een fietsenmaker."

Elitestroken

Naast de kwaliteitsslag van het openbaar vervoer en het combineren van wonen en werken, wil Roemer de grote knelpunten op

de weg voortvarend aanpakken. "Neem bijvoorbeeld de brug bij Ewijk, daar is hard een tweede nodig. Werkgevers moeten, meer nog dan nu het geval is, flexwerken en thuiswerken mogelijk maken. Wij zijn ook groot voorstander van flexkantoren voor mensen die niet thuis kunnen werken. Die kantoren hebben alle faciliteiten en wie wil, huurt er voor een paar uur een

NEDERLANDERS MOETEN SLIMMER AUTORIJDEN

werkplek."

Hoewel Roemer beslist geen automobilistenpester is, vindt hij wel dat automobilisten moeten betalen naar gebruik en bewuster en slimmer moeten autorijden. "Kijk, dat

Het ideaalbeeld van Roemer: wegen waar je ongestoord kunt rijden.

PRIJSVRAAG WIE ZEI WAT IN DE POLITIEK?

Er wordt wat afgekleit in de politiek. Journalisten tekenen honderdduizenden woorden op uit de monden van politici. Soms krachtige pleidooien, soms loze beloften. Maar wie zei ook weer wat? Als u weet van wie onderstaande citaten zijn, maakt u kans op een weekend naar Parijs voor twee personen. Succes!

WIN EEN WEEKENDJE PARIJS!

Eimert van Middelkoop

Jan Marijnissen

Ben Bot

Wouter Bos

Mark Rutte

Rita Verdonk

Jan Peter Balkenende

Harry van Bommel

Geert Wilders

- Welke minister zei in de discussie over het ontslagrecht: "Ik zit in de politiek, niet in de koehandel"?
- Welk kamerlid zei: "U toont hiermee aan dat u knettergek bent", tegen minister Vogelaar van Wonen, Wijken en Integratie?
- Welke Christelijke minister sprak voor zijn beurt toen hij zei: "Het kabinet heeft de politieke intentie om verdere verantwoordelijkheid te dragen in Uruzgan"?
- Wie zei in de verkiezingsstrijd: "'Mijnheer Bos, u draait en u bent niet eerlijk."
- Welke oud-minister van Buitenlandse Zaken sprak de later ingetrokken woorden: "De inval in Irak was achteraf gezien, een vergissing"
- Welke politicus zei: "Genoeg is genoeg. Langer doormodderen met Verdonk heeft geen zin."

rekeningrijden is natuurlijk niks. Dat kost miljoenen en levert alleen de fabrikant van die kastjes enige winst. Bovendien krijg je daarvoor elitestroken. Wij vinden dat er een heffing moet komen op de brandstof. Dan betaal je naar wat je rijdt.”

Interliner komt terug

Natuurlijk kan een Tweede Kamerlid er niet in zijn eentje voor zorgen dat de files verdwijnen. “Het is jammer dat minister Eurlings nog steeds conservatief achter de autolobby aanloopt. Ik probeer daarom in de – soms pittige – debatten met Eurlings constant in te zetten op vernieuwende en innovatieve oplossingen. Gelukkig krijg ik in het parlement steeds meer bijval. Onlangs werden drie moties van mij aangenomen.” Eén van die moties behelst zelfs een nieuwigheid: een bus met een frequentie van drie minuten, die

uitsluitend op de snelweg rijdt. “Je kunt dan naar een parkeerplaats rijden en direct opstappen.” In zijn motie vraagt Roemer toestemming om een proef en die komt er dus. Ook de motie om de Interliner een nieuwe kans te geven door deze spitsbus voor het woon-werkverkeer uit het regionale net te halen, kreeg een meerderheid. “Die Interliner was een aanwinst, maar verdween bijna overal omdat na privatisering, meerdere bedrijven betrokken waren bij één route. Dat werkt dus niet. Dankzij mijn motie wordt de route van de Interliner bovenregionaal en komt daarmee in handen van één vervoersbedrijf.”

Roemer heeft niet alleen over het gewenste pakket maatregelen nagedacht, ook over de financiering heeft hij vastomlijnde ideeën. “Minister Eurlings reserveerde 4,5 mil-

jard euro voor de grootste knelpunten in het openbaar vervoer. Dat is volstrekt onvoldoende. Het kabinet heeft wel 21,5 miljard euro gereserveerd voor nieuw asfalt, terwijl ieder kind weet dat meer asfalt, meer autoverkeer veroorzaakt. Ik wil dus een groot deel van die 21,5 miljard gebruiken voor een echte oplossing.”

En hoe gaat Roemer straks naar Boxmeer? “Met de trein. Ook al moeten kwaliteit en betrouwbaarheid verbeteren, ik geef toch de trein de voorkeur nu ik wel een OV-jaarkaart van mijn baas heb gekregen. Met een beetje mazzel heb ik zelfs een zitplaats.”

Tekst: Anneke Verbraeken
Foto: Maurice Boyer

BRIEF AAN PREMIER BALKENENDE

Geachte premier Balkenende,

Graag richt ik mij in deze open brief tot u met een belangrijke kwestie: het nieuwe Europese verdrag. U hebt namelijk onlangs in Lissabon voor Nederland uw handtekening onder dat verdrag gezet. Ik wil u graag laten weten dat die handtekening daar niet namens mij staat. Ik zal u uitleggen waarom.

In 2005 mochten Nederlanders voor het eerst meepraten over een belangrijk Europees verdrag. Dat was uniek. We mochten dat niet bij de deelname aan de euro, niet bij de uitbreiding met tien Midden- en Oost-Europese landen, maar gelukkig wél bij de Europese grondwet. U kent de uitslag. Een ruime meerderheid zei ‘nee’ tegen die grondwet. Daarmee waren de plannen van de baan, dacht ik. Niets bleek minder waar.

Het verdrag waar u in Lissabon uw handtekening onder hebt gezet, is vrijwel hetzelfde als het afgewezen grondwettelijk verdrag. Volgens Britse onderzoekers is het zelfs voor 96% identiek. Ik vind ook veel zaken uit het oude verdrag terug in het nieuwe verdrag. Nederland kan zich straks op veel terreinen niet meer met een vetorecht verzetten tegen beleid dat we écht niet willen. Er komen een Europese president en een minister van Buitenlandse Zaken, ook al noemt u ze wat anders. In feite komt het erop neer dat u wel de naam van het boekwerk hebt veranderd, maar nauwelijks de inhoud. Ik voel mij daarom voor de gek gehouden. Eerst zeiden we overtuigend ‘nee’ en nu krijgen we toch hetzelfde verdrag voorgelegd.

U zult begrijpen dat ik het niet bij deze constatering wil laten. Daarom heb ik samen met enkele andere Kamerleden een voorstel geschreven dat een referendum over het nieuwe Europese verdrag mogelijk maakt. Zo gek is dat niet. Ook in Ierland wordt er een referendum gehouden. Aangezien wij in Nederland over de eerdere versie ook een uitspraak van de bevolking hebben gevraagd, lijkt een oordeel van de kiezer mij nu ook meer dan wenselijk.

Ik weet dat u en uw partij, het CDA, tegen het referendum zijn. Toch wil ik u vragen geen blokkade op te werpen voor een referendum over het nieuwe Europese verdrag. Als u premier van alle Nederlanders wilt zijn, dan moet u nu ook alle kiezers laten spreken over dit belangrijke verdrag. Ik reken op u.

Met vriendelijke groet,

Harry van Bommel
Tweede Kamerlid

7. Wie zei er beslist: “En die regering met de SP komt er toch.”

8. Welke politica zei: “Ik zou best in een regeringscoalitie met de PVV van Wilders willen stappen.”

9. Welk Kamerlid zei over het Europees Verdrag tegen premier Balkenende: “U heeft in de ministerraad al besloten dat u dit wetsvoorstel gaat blokkeren. U belast dat voorstel daarmee niet, u legt er een bom onder. Daar omheen draaien is een minister-president onwaardig. Om het in uw eigen woorden te zeggen: u draait en u bent niet eerlijk?”

Mail uw antwoorden voor 1 mei: prijsvraag@sp.nl of stuur ze naar SP, Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam onder vermelding van *prijsvraag* op de envelop.

660 MILJARD VERSUS 1 MILJOEN

Wat hebben beide getallen met elkaar te maken? Nou, samen vormen ze een schril contrast. Het eigen woningbezit in Nederland heeft een waarde (na aftrek van hypotheek!) van € 660.000.000.000,-. Máár... een miljoen huishoudens hebben te weinig inkomen om de huur te kunnen betalen en zijn afhankelijk van huurtoeslag.

24,5 PROCENT

In de lage inkomensgroepen gingen er bij de laatste verkiezingen van elke honderd stemmen 24½ naar de SP. In stemgedrag onderscheiden inkomensgroepen zich nauwelijks van elkaar, maar de steun voor de SP was in de laagste inkomensgroepen significant hoger.

IK ZIT OP JE TE WACHTEN

GELD VOOR ALLE ASBEST-SLACHTOFFERS

“Razendsnel zagen we onze moeder veranderen van een sterke, levenslustige vrouw in een zwak vogeltje. Je staat machteloos. Nog geen jaar na de diagnose, hebben we haar begraven”, schrijft Astrid Verburg op de site van het *Comité Asbestslachtoffers*. Het comité werd in 1995 opgericht door de SP. Mensen die ziek waren geworden door asbest hadden recht op een financiële tegemoetkoming, zo vond de SP. Maar het zou nog tot 2003 duren voor er een eerste schadevergoedingsregeling kwam. Het was niet voor het eerst dat de SP in de bres sprong voor asbestslachtoffers.

Al in de jaren zeventig trokken SP-huisartsen van Ons Medisch Centrum in Oss bij het ministerie van Sociale Zaken aan de bel. Ze vonden dat de eisen die gesteld werden aan het werken met asbest lang niet streng genoeg waren. En SP-lid Remi Poppe luisterde in diezelfde tijd in een klein kamertje in Goor, naar het verhaal van drie weduwen. Asbestweduwen. Poppe: “Eigenlijk heel toevallig,

want hun overbuurman was SP'er. Zo raakten we erbij betrokken.” Het was SP-lid Jan de Wit die namens drie asbestweduwen het eerste proces voor schadevergoeding aanspande tegen asbestfabriek Eternit in Goor. Toen De Wit in de Tweede Kamer kwam, nam een andere SP-jurist zijn asbestzaken over. De onvermoeibare Bob Ruers voerde ontelbare processen voor schadeloosstelling van asbestslachtoffers, heeft inmiddels waarschijnlijk het grootste asbestdossier van Nederland, schreef boeken en brochures, doet nog steeds onderzoek en hij stond in 1995 aan de wieg van het Comité Asbestslachtoffers. In de jaren tachtig zorgde Poppe er samen met het Milieu Alarmteam voor, dat de gevaren van asbest bij een groot publiek bekend raakten. Begin jaren negentig kreeg Poppe ook bekendheid als de milieudetective. Zijn onverwachte bezoeken aan asbestproducent Eternit in Goor en in het Belgische Kapelle-op-den-Bos brachten het bedrijf in ernstige verlegenheid en zorgden voor nog meer publiciteit. Poppe: “We namen natuurlijk wel een camera mee, want anders ziet niemand wat je doet. Ik zou ook een doosje meenemen met asbeststof om te laten analyseren. Nou, dat doosje werden twee grote plastic

zakken. Nee, ik ben niet bang geweest, ook al ben ik onbeschermd de fabriek in geweest. Er hingen daar wel mondkapjes, maar iedereen weet ook dat die volstrekt zinloos zijn.”

Dankzij de SP en het Comité Asbestslachtoffers kwam er in 2003 een regeling voor mensen die direct of indirect door hun werk asbestkanker (mesotheliom) hadden gekregen. Veel slachtoffers konden hier echter geen gebruik van maken omdat hun ziekte niet viel terug te voeren naar een werksituatie. De SP en het comité vonden dit volstrekt onterecht en bleven vechten voor een regeling voor alle asbestslachtoffers. Dat heeft succes gehad: op 1 december 2007 kwam de regeling *Tegemoetkoming Niet-loondienstgerelateerde Slachtoffers van Mesotheliom*.

Jaarlijks sterven er in Nederland 900 mensen aan de gevolgen van asbest. Hoewel al in 1953 officieel bekend was dat asbest zeer gevaarlijk was, werd de verwerking pas in 1993 verboden. Wie asbestkanker heeft sterft over het algemeen binnen één tot twee jaar.

WWW.COMITEASBESTSLACHTOFFERS.NL
WWW.SP.NL, DOSSIER ASBEST

WIJ STAAN VOOR U KLAAR!

SLUITPOST

Je zult maar 35 jaar bij een bedrijf werken en je job zien veranderen in een bijbaan – zonder fatsoenlijke rechten als ontslagbescherming, doorbetaling bij ziekte of het recht op minimumloon. Dat overkwam onder andere Henk Worp uit Heerhugowaard die eerst jaren post bezorgde en nu sorteerder is bij TNT. Hij zegt: “Het gaat me aan het hart dat het werk dat mijn collega's en ik altijd met de grootste zorg en veel plezier hebben gedaan, nu niet meer voor vol wordt aanzien. Mensen werken bij nieuwe postbedrijven een paar uur per week en worden per poststuk betaald. Dat is toch geen baan - met zo'n systeem kan toch niemand zeker zijn van zijn inkomsten?”

Voor SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen is het duidelijk: “Dit soort concurrentie op arbeidsvoorwaarden moet direct stoppen! De postmarkt is stukje bij beetje geliberaliseerd, en kijk wat een rotzooi het nu is. Postbodes vliegen de laan uit en intussen worden goedkope

Foto: Joost van den Broek / Hollandse Hoogte

krachten zonder arbeidscontract ingezet om het werk te doen, voor minder dan het minimumloon. We gaan zo echt terug in de tijd.” Staatssecretaris Heemskerk (PvdA) moet van Gesthuizen zo snel mogelijk een eind maken aan deze gang van zaken. “Bedrijven die hun werknemers geen arbeidscontract gaan geven mogen wat de SP betreft geen post meer bezorgen.”

Een paar honderd postbodes en sorteerders van TNT, het grootste

Nederlandse postbedrijf dat ooit PTT was, deden mee aan een SP-enquête. De resultaten waren schokkend. Acht van de tien lieten weten de toekomst zeer somber in te zien. Velen verloren het plezier in het werk; negen van de tien zien de komende fase van de liberalisering met angst tegemoet. Inmiddels is het in Duitsland wel zo dat postbodes minstens een minimumloon krijgen als ze post bezorgen. Des te meer reden dit ook snel in Nederland te regelen.

DIRECT HOUSING HUISJESMELKER VAN HET JAAR

De woningnood tiert in Nederland. Vooral voor de starters en studenten is het moeilijk om aan woonruimte te komen. Ellenlange wachtlijsten voor huurwoningen en hoge prijzen als er gekocht moet worden. In een markt van vraag en aanbod, stijgen dus de prijzen bij schaarste. Een hoop starters kunnen hier over meepraten.

Onder de verhuurders voor studentenkamers vind je veel degelijke huisbazen. Ze vragen een eerlijke huur, repareren gebreken en gaan

netjes met hun huurders om. Maar er zijn ook pandjesbazen die hun kans schoon zien om eens lekker te profiteren van de woningnood. Absurd hoge huren, slecht onderhoud, gevaarlijke situaties in huis, illegale contracten en intimidatie van huurders. ROOD, jong in de SP, gaat al drie jaar samen met de Landelijke Studenten Vakbond op zoek naar de ergste huisbaas van Nederland en belooft die met de oneervolle prijs ‘Beste Huisjesmelker van het Jaar’. Na de heer Meijer in Amsterdam en mevrouw Chang in Utrecht – die haar verhuurdersvergunning verloor na controle van de gemeente – is dit jaar de dubieuze eer aan: Direct Housing uit Amsterdam.

Deze huisbaas vindt het normaal om corporatiewoningen illegaal door te verhuren. Huurders krijgen hun huurcontract, als ze dat al hebben, niet mee: die blijft in de kluis van de koppelhuisjesmelker. Een ontvangstbewijs van de veel te hoge betaalde huur wordt niet verstrekt. Direct Housing maakt gebruik van constructies die niet kunnen. Zo wordt één huurder door de huisbaas aangemerkt als hoofdhuurder en de anderen als gezinsleden. Door deze constructie kunnen de ‘gezinsleden’ nergens heen als de hoofdhuurder verhuist of op straat wordt gezet. Direct Housing behandelt ongeveer achthonderd huurders op deze manier. Een terechte winnaar.

Met trots presenteer ik hiernaast de 25 Tweede Kamerleden van de SP. 25 vrouwen en mannen die in opdracht van de anderhalf miljoen mensen die op ons gestemd hebben, nu in Den Haag keihard werken voor een sociaal en menselijker Nederland. Al die stemmers maakten ons de derde partij van ons land, waardoor we de VVD konden passeren.

Jammer genoeg werden we door PvdA en CDA buiten de regering gehouden. Al zijn in dit kabinetsbeleid gelukkig veel van onze ideeën opgenomen.

Er komen nu gratis schoolboeken. De no-claim is uit de zorgverzekering. Er is meer aandacht voor de uitstoot van broeikasgas en voor meer energiebesparing. En er wordt gesneden in de wildgroei van de woningmarkt. Prima. Hoe meer er van ons overgenomen wordt, hoe beter dat voor ons allemaal is. Daarom blijven we er als de grootste oppositiepartij voor zorgen dat we er het beste voor u kunnen uitslepen.

De SP is de meest actieve politieke partij van Nederland. We steunen de mensen die in opstand komen tegen de armoede en tegen de verrijking aan de top. We steunen mensen die een eerlijk loon willen voor hun harde werken en niet zomaar op straat gezet mogen worden. We helpen mensen die vermalen worden door de trage bureaucratische molens. We hebben overal gratis juridische spreekuren waar iedereen terecht kan. We vechten tegen de woningnood en de verromming van ons landschap. We willen dat Afghanistan geholpen wordt, maar niet door middel van oorlog die we daar nu voeren. We komen op voor goed onderwijs voor iedereen en eisen goede zorg voor jong én oud.

Toen me kortgeleden eens gevraagd werd waarom ik al meer dan dertig jaar zo bevlogen met de politiek bezig ben, hoefde ik niet lang na te denken en heb ik geantwoord: “Al zou door mijn inzet het leven van één mens beter geworden zijn, dan heb ik al mijn doel bereikt.”

Door het onafgebroken werk van de SP hebben we gelukkig al miljoenen mensen daadwerkelijk kunnen helpen. Maar er is nog veel om voor te knokken.

VOOR EEN MENSELIJKER EN SOCIALEER NEDERLAND.

Dat doen we met een sterk groeiend aantal van meer dan 50.000 actieve SP-leden. Dat doen we met 353 gemeente- en deelraadsleden, met 81 provinciale staten leden, 12 senatoren in de Eerste Kamer en onze enthousiaste ploeg van 25 Tweede Kamerleden. Zij staan allen voor u klaar om samen ons land en de wereld beter, menselijker en sociaal te maken. Ik vraag u: help ze alstublieft.

Kom erbij en word lid van de SP.

Jan Marijnissen

JAN MARIJNISSEN
VOOR IEDEREEN

AGNES KANT
VOOR ZIEKEN & ZORGERS

HARRY VAN BOMMEL
VOOR DE WERELDBURGER

SADET KARABULUT
VOOR MENSEN IN NOOD

JAN DE WIT
VOOR RECHT VOOR IEDEREEN

KRISTA VAN VELZEN
VOOR DIERENVRIENDEN

EWOUT IRRGANG
VOOR EERLIJKE ECONOMIE

RONALD VAN RAAK
VOOR ONZE POLITIE

EMILE ROEMER
VOOR MOBIEL NEDERLAND

RENSKE LEIJTEN
VOOR STRIJDBARE JEUGD

PAUL ULENBELT
VOOR ALLE WERKERS

FONS LUIJBEN
VOOR ONZE OUDEREN

SHARON GESTHUIZEN
VOOR EERLIJKE ONDERNEMERS

JASPER VAN DIJK
VOOR STUDENTEN & DOCENTEN

RON ABEL
VOOR SCHOOLKINDEREN

PAULUS JANSEN
VOOR BETAALBAAR WONEN

NATHALIE DE ROOIJ
VOOR BEROEPSONDERWIJS

HANS VAN LEEUWEN
VOOR HET CREATIEVE GELUID

ARDA GERKENS
VOOR MUZIKANTEN EN ICT-ERS

REMI POPPE
VOOR ONZE LEEFOMGEVING

HENK VAN GERVEN
DE HUISARTS IN DE KAMER

PAUL LEMPENS
VOOR HET SOCIALE WERK

MARIANNE LANGKAMP
VOOR ALLE KINDEREN

HUGO POLDERMAN
VOOR BOEREN & BUITENLUI

FARSHAD BASHIR
JONGSTE TWEEDE KAMERLID OOI

**EEN BETER
NEDERLAND
KAN NIET
WACHTEN**

**ALS NIEUW
LID KRIJG JE
EEN THONIK
DESIGN SP.
HORLOGE
KOM OP TIJD!
WWW.SP.NL
OF BEL GRATIS
0800 0225005**